

Upprättad 2007-02-22
Reviderad 2009-06-16

Stadsmissionens skola Likabehandlingsplan

Om likabehandlingsplanen

- Vid början av varje läsår informeras elever/deltagare, föräldrar och personal om likabehandlingsplanen och skolans värdegrund.
- En uppdaterad version av planen finns tillgänglig via Schoolsoft och på Stadsmissionens skolas hemsida.
- Denna plan har tagits fram i samarbete mellan skolledning, lärare och elever/deltagare.
- Denna plan följs upp och utvärderas en gång vid slutet av varje läsår. Skolledning, lärare och elever/deltagare deltar i detta arbete. Vid behov uppdateras planen.

Inledning

Likabehandlingsplanen är utformad i enlighet med gällande lagstiftning och skolans värdegrund.

”Stadsmissionens skola arbetar i överensstämmelse med de värden som framhålls i Förenta Nationernas deklaration om de mänskliga rättigheterna och i Stockholms Stadsmissions värdegrund. Dessa betonar människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta”.

Ur Stadsmissionens skolas måldokument

Ansvar och åtgärd

Till dig som är elev/deltagare

Vi vill att du skall trivas och känna dig trygg, respekterad och rättvist behandlad i skolan. Om det inte skulle vara så är det viktigt att vi får reda på det så snart som möjligt.

Det är naturligtvis förbjudet att diskriminera, trakassera eller kränka andra elever/deltagare eller personal.

Du får alltså inte kränka någon fysiskt (tex utsätta någon för slag, knuffar eller annan ovälkommen fysisk beröring)

Du får inte kränka någon verbalt (tex genom att hota någon eller kalla någon med olika könsord, rasistiska tillmälen, ovälkomna kommentarer om utseende)

Du får inte kränka någon psykosocialt (t.ex. genom att frysa ut någon eller sprida rykten)

Du får inte kränka någon med hjälp av andra medier (t.ex. klotter, brev, lappar, e-post sms, mms, chatinlägg)

Det är också förbjudet att använda våld eller hota med våld.

Har du själv blivit diskriminerad eller trakasserad? Ta kontakt med din mentor/klasslärare, kurator, biträdande rektor eller annan personal som du känner förtroende för.

Om du anser att du blivit sämre behandlad på osakliga grunder av personal på skolan tar du kontakt med skolledningen (alltså biträdande rektor eller rektor).

Har du bevittnat att någon blivit diskriminerad eller trakasserad? Ta kontakt med mentor/klasslärare, kurator, biträdande rektor eller annan personal som du känner förtroende för.

Vill du vara anonym? Lägg meddelande i någon av personalens fack (lärarkorridoren plan 2).

Till dig som är förälder eller vårdnadshavare

Prata med ditt barn om hur han/hon trivs i skolan, hur atmosfären på skolan är och om ämnen som mobbing, trakasserier och diskriminering. Har ditt barn blivit kränkt, trakasserat eller diskriminerat på skolan? Ta kontakt med mentor/klasslärare eller studierektor. Om du misstänker eller vet att ditt barn mobbat eller trakasserat någon annan vill vi uppmana dig att tydligt visa att du inte accepterar ett sådant beteende.

Till dig som är lärare/medarbetare

Det är ditt ansvar att bedriva ett förebyggande arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkningar, samt att aktivt arbeta för likabehandling.

Du får inte diskriminera, trakassera eller kränka elever/deltagare eller personal på skolan, vare sig fysiskt, verbalt, psykosocialt eller med andra medier. Det är likaledes förbjudet att använda våld eller att hota med våld.

Om du bevittnar diskriminering, trakasseri eller annan kränkande behandling skall du omedelbart medverka till att den upphör. Därefter agerar du enligt de åtgärder som specificeras i likabehandlingsplanen.

Om du misstänker diskriminerande behandling, trakasserier eller annan kränkande behandling undersöker du detta. Om misstanken kvarstår underrättar du därefter mentor eller biträdande rektor, varefter ni följer de åtgärder som specificeras i likabehandlingsplanen.

Uppdrag och lagstiftning

Stadsmissionens skola består av tre olika skoldelar (gymnasieskola, IV-program, folkhögskola) och dessa har att förhålla sig till delvis olika styrdokument och lagstiftning.

Skolan har att förhålla sig till skollagen, läroplanerna och folkbildningsförordningen.

Enligt skollagen, och läroplanerna¹ skall alla som arbetar i skolan:

- Aktivt motverka alla former av trakasserier och annan kränkande behandling av individer eller grupper
- Medverka till att utveckla elever/deltagares känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor även utanför den närmaste gruppen,
- Verka i demokratiska arbetsformer där elever/deltagare, personal och vårdnadshavare har inflytande och är delaktiga
- Förankra grundläggande demokratiska värden i syfte att utveckla demokratiska samhällsmedborgare
- I det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt
- Visa respekt för den enskilda individen

Enligt gällande folkbildningsförordning skall folkhögskolan

- Verka för alla människors lika värde och jämställdhet mellan könen
- Verka för att stärka och utveckla demokratin
- Möta det mångkulturella samhällets utmaningar

Lagen förbjuder diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Lagen kräver att skolan bedriver ett målinriktat arbete för att motverka diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

Skolan är skyldig att utreda och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling som ägt rum i eller i samband med verksamheten.

¹ Med skollagen och läroplanerna avses skollagen (1985:1100) och lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan samt läroplanerna.

Vid framtagningen av planen har vi även nyttjat Skolverkets ”Allmänna råd och kommentarer - För arbetet med att främja likabehandling”, ”Senaste lydelse av Skolverkets allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling och för att motverka diskriminering och annan kränkande behandling” SKOLFS 2007:7 samt ”Riktlinjer för arbetet med likabehandlingsplaner” med barn och elevombudet som innehållsansvarig.

Definitioner – några nyckelbegrepp

Definitionerna nedan har formulerats med utgångspunkt i lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever/deltagare samt proposition 2005/06:38. Syftet med att definiera dessa nyckelbegrepp är att underlätta tillämpningen av denna plan. En del upprepningar kan därför förekomma.

Diskriminering

Diskriminering är när någon särbehandlas negativt eller kränks på grund av

- kön,
- etnisk tillhörighet,
- religion, annan trosuppfattning,
- funktionshinder
- sexuell läggning

Direkt diskriminering

Direkt diskriminering innebär att någon särbehandlas negativt på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering innebär att skenbart neutrala regler vid sin tillämpning får en diskriminerande effekt.

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med lagens diskrimineringsgrunder; etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder och kön eller som är av sexuell natur.

Trakasserier är alltså enligt denna definition alltid diskriminerande.

Annan kränkande behandling

Kränkande behandling strider mot principen om allas lika värde. Kränkande behandling är ett uttryck för makt och förtryck. En person kan kränka en annan utan att själv vara medveten om det.

En viktig utgångspunkt är att den som uppger sig ha blivit kränkt måste tas på allvar.

Om en person i elevens ställning normalt skulle uppfatta ett beteende som kränkande så bör man utgå från att det i juridisk mening är kränkande.

Kränkande behandling kan vara exempelvis

- Fysisk (t.ex. att bli utsatt för slag, knuffar eller annan ovälkommen fysisk beröring)
- Verbal (t.ex. att bli hotad eller kallad olika könsord)
- Psykosocial (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- Text och bildburen (t.ex. klotter, brev, lappar, e-post sms, mms, chatinlägg)

Mobbning

Mobbning innebär systematiska kränkningar som sker under en viss tidsperiod.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är kränkningar grundade på kön eller som anspelar på sexualitet. Det kan exempelvis röra sig om tafsanden, nypningar eller annan ovälkommen beröring och kan även handla om verbalt eller annat ickeverbalt uppträdande.

Rasism

Rasism baserar sig på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån biologiska och/eller kulturella argument. Vidare innebär det att man anser att vissa folkgrupper skulle vara mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Homofobi

En negativ syn på homo-, bi- och transpersoner.

Vision

- På Stadsmissionens skola skall du kunna känna dig trygg och veta att du blir respekterad som den du är, att du blir väl bemött och rättvist behandlad. Vi verkar tillsammans för tolerans och respekt för varandras olikheter. Här har man rätt att vara sig själv.
- Respekten för alla människors lika värde är en självklarhet.
- Det förekommer ingen diskriminering, inga kränkningar, ingen mobbning.
- Elever/deltagare och personal vet hur man försvarar sig mot diskriminering, kränkning och mobbning.
- Elever/deltagare och personal arbetar för att förebygga diskriminering, kränkningar och mobbning.
- Elever/deltagare och personal agerar omedelbart och korrekt för att få diskriminering, kränkning och mobbning att upphöra.

Nuläge

Varje år får elever/deltagare på Stadsmissionens skola svara på en kvalitetsenkät. Tabellerna nedan visar svaren på frågor som rör skolans arbetsklimat och likabehandling (som tillkommit från och med i år). Under de år enkäten gjorts har resultaten aldrig varit högre vad gäller frågor rörande arbetsklimat. Generellt kan utläsas att det är en mycket god stämning på skolan.

Stadsmissionens skola HELHET 2009											2009-02-20		
Snittbetyg per fråga, alla deltagare		2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	
Antal svar		215*	207*	201*	134*								
ARBETSKLIMAT													
3	Stämningen i klassrummet är oftast bra.	4,1	3,8	3,8	3,6	4,0	4,0	3,9	3,8	4,0	4,0	3,9	
4	I min grupp/mina grupper är det OK att säga vad jag tycker.	4,2	4,1	4,2	4,0	4,3	4,2	4,1	4,1	4,1	4,2	4,4	
5	Jag tror att ingen känner sig utanför i min grupp/mina grupper.	3,8	3,8	3,7	3,4	3,9	3,8	3,6	3,8	3,7	3,8	3,7	
6	Stämningen mellan studerande och personal är bra.	4,3	4,2	4,2	4,2	4,3	4,4	4,3	4,5	4,4	4,4	4,3	
7	Det fungerar bra att studera i en grupp där eleverna har varierande bakgrund (t.ex. ålder eller studiebakgrund).	4,3	4,2	4,1	4,0	4,2	4,0	4,0	4,0	4,1	4,0	4,3	

LIKABEHANDLINGSFRÅGOR

1	Ingen diskrimineras (särbehandlas negativt eller kränks) på grund av kön.	4,4
2	Ingen diskrimineras på grund av etnisk tillhörighet.	4,3
3	Ingen diskrimineras på grund av religion eller annan trosuppfattning.	4,3
4	Ingen diskrimineras på grund av funktionshinder.	4,4
5	Ingen diskrimineras på grund av sexuell läggning.	4,3

6	Ingen kränks fysiskt genom slag, knuffar eller annan ovälkommen fysisk beröring.	4,3
7	Ingen kränks verbalt genom t.ex. hot, rasistiska tillmälen eller ovälkomna kommentarer om utseende.	4,2
8	Ingen kränks genom utfrysning eller ryktesspridning.	4,1
9	Ingen kränks genom klotter, brev, lappar, e-post, sms, mms eller chatinlägg.	4,3

5 svarsalternativ på skalan: **Instämmer Inte alls - 2 - 3 - 4 - Instämmer helt**

Som planerat gav organisationen Friends personalgruppen en kortare utbildning och presenterade sitt koncept i augusti 2008. Under hösten processades frågor kring hur likabehandlingsarbetet skulle utformas på skolan i olika forum. Elevrådet hade en mycket aktiv roll och diskussioner fördes med både likabehandlingsgruppen och skolledningen.

Efter elevrådets uttryckliga önskemål beslutades att ett samarbete med Friends skulle inledas. Detta arbete startades upp med en föreställning för samtliga elever/deltagare. Efter att eleverna/deltagarna utsett klassrepresentanter gick dessa en heldagsutbildning. Från varje skoldel utsågs personalrepresentanter som verkat stödjande för elevgruppen.

Under vårterminen har tre Friendsteam bildats, en på varje skoldel och arbetet har förankrats genom lunch/fikamöten, samtal kring relevanta frågeställningar och återkopplingar till klasserna. Varje skoldel har arbetat för att hitta former som passar verksamheterna. På skolans öppettid agerade Friendsrepresentanter värdar och värdinnor på sina respektive skoldelar. Dessutom organiserades möjligheter för de studerande på skolan att på en rundvandring få inblick i de andra skoldelarna. Detta efterfrågades av eleverna själva.

Responser från elever och deltagare har varit positiv, särskilt från dem som deltagit i Friendsutbildningen. Det är dock likabehandlingsgruppens mening att arbetet kring Friends haft brister. Det är gruppens uppfattning att den elevutbildning som erbjöds behöver kompletteras och att det finns kompetens på skolan som kan utnyttjas.

Uppföljning av mål uppsatta av likabehandlingsgruppen 2007/2008

- Trivselenkäten har från och med årets version uppdaterats med ett kluster som rör likabehandlingsfrågor
- På försök har på klassråden en stående punkt som rör trivsel och atmosfär införts. Likabehandlingsgruppen menar att arbetet behöver utvecklas.
- Vad gäller utveckling av samarbete med Friends se ovan.
- En anonym brevlåda finns nu på plan två, denna har dock inte utnyttjats. Information verkar inte nått elever/deltagare dessutom har brevlådan varit uttryckligen avsedd för Folkhögskolans deltagare.
- Vad gäller utveckling av likabehandlingsgruppen har vi kommit fram till att behålla nuvarande struktur då elevrepresentation istället finns inom konceptet kring Friendsarbetet.

Rutiner

Med rutiner avses rutiner för främjande av likabehandling samt rutiner för upptäckt, utredning, åtgärd och uppföljning av diskriminering, trakasserier och kränkningar.

Aktiva åtgärder för främjande av likabehandling

Återkommande diskussioner om etik, moral, människors värde, jämställdhet mellan könen, relationer och demokratins grunder genomförs i kurser som svenska, religion, etik och livsfrågor, filosofi, historia och samhällskunskap. Denna sorts diskussioner äger naturligtvis även rum i mentor/klasslärares samtal och andra personliga samtal mellan elever/deltagare och lärare.

Förebyggande åtgärder mot diskriminering

Tydlighet

Skolans ledning uttrycker tydligt sitt avståndstagande från alla tendenser till trakasserier och annan kränkande behandling.

Detta sker regelbundet genom att rektor och ledning vid upprepade tillfällen säger detta tydligt.

Det framkommer även tydligt i det skriftliga material där skolan presenterar sig själv.

Skolans lärare uttrycker också entydigt ett stöd för demokratiska värderingar.

Likabehandlingsgrupp

Skolan har en arbetsgrupp som aktivt arbetar för att förebygga mobbning. Denna grups arbete ska motverka diskriminering, trakasserier och kränkningar, gruppen har exempelvis arrangerat temadagar. Likabehandlingsgruppen är ansvarig för revidering av likabehandlingsplanen.

Tema

Skolan anordnar kontinuerligt temadagar och utställningar om ämnen som är relevanta för att höja elever/deltagare och medarbetares insikt och förståelse kring likabehandling. Ett par exempel är temadag om nazism vid förintelsens minnesdag och utställning om romernas situation i Sverige.

Samtal

Under lektioner förs löpande diskussioner om värderingar kring diskriminering och trakasserier med elever/deltagare. Dessa samtal syftar till att skapa och stärka demokratiska värderingar. I linje med styrdokumentens mål ska undervisningen i samtliga ämnen behandla och främja dessa värden. Skolan önskar vara en plats där en levande diskussion och ett samtal kring människors lika värde är ständigt pågående såväl inom som utom lektionssalen.

Läromedel

Om vi upptäcker att läromedel innehåller diskriminerande element så åtgärdar vi detta. – Om du som är elev/deltagare upptäcker diskriminerande eller kränkande inslag i läromedel; säg till!

Hög vuxennärvaro

I Stadsmissionens Skola ingår Stadsmissionens Folkhögskola med deltagare från 18 år och uppåt, vilket innebär en mycket hög vuxennärvaro där eleverna/deltagarna vistas.

Kompetensutveckling

Personalen skall löpande utbildas för att öka medvetenhet om och bli mer kompetenta i att förhindra diskriminering, trakasserier och andra kränkningar.

Kartläggande verksamhet

Forskning har visat att det är viktigt att ledning och personal har kunskap om uttryck för och omfattning av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Den kartläggande verksamheten är därför viktig.

- Vid mentor/klasslärsamtal skall mentor/klasslärare fråga hur eleven trivs i skolan, samt om stämningen i klassen och skolan. Vidare skall mentor/klasslärare gå igenom hur elevens frånvaro ser ut, och fråga vad den beror på.
- Vi genomför varje år trivselenkäter som mäter exempelvis upplevd stämning och utanförskap.
- Varje år skall planen för likabehandling följas upp och utvärderas för att eventuellt uppdateras. Vid detta arbete skall elevrepresentanter tas med och frågas för att komplettera med sådant som elever/deltagare ser som lärarna missar.

Åtgärder om personal diskriminerar eller trakasserar

Om någon (elev, deltagare, annan personal) känner sig diskriminerad av personal på Stadsmissionens Skola skall skolledningen kontaktas. Skolledningen talar med uppgiftslämnare, den utsatta och den anklagade, samt om eleven är under 18 med vårdnadshavare. Utredningen skall syfta till att allsidigt belysa vad som inträffat och även söka utröna och analysera orsakerna till den uppkomna situationen. Åtgärder som görs grundas på utredningen av det enskilda fallet och riktas som regel till såväl den eller de som utfört kränkningen som till den som blivit utsatt. Utifrån det enskilda fallet bör även övervägas om åtgärder bör vidtas för att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå. Utredningen skall dokumenteras. Rektor har ansvar för att huvudmannen informeras samt att i samråd med den anklagade kontakta berört fackförbund.

Om personal misstänker att någon diskrimineras, trakasseras eller kränks skall detta undersökas.

Åtgärder om elev/deltagare diskriminerar eller trakasserar

Det första som måste ske när någon i verksamheten får veta att en elev/deltagare är utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling är att få kränkningarna att upphöra och förhindra att de fortsätter.

Om personal bevittnar trakasserier skall dessa naturligtvis påtalas och avbrytas.

Om en elev/deltagare har blivit diskriminerad, trakasserad eller kränkt uppmanar vi kontakt med mentor/klasslärare, kurator, studierektor eller annan vuxen på skolan som eleven/deltagaren känner förtroende för. Detta gäller även om en elev/deltagare vet att någon annan blivit utsatt.

Trakasserier och kränkningar av allvarlig art skall leda till samtal mellan personal och berörda elever/deltagare samt information till vårdnadshavare av de elever/deltagare som är yngre än 18 år. Utredningen skall syfta till att allsidigt belysa vad som inträffat och även söka utröna och analysera orsakerna till den uppkomna situationen. Åtgärder som görs grundas på utredningen av det enskilda fallet och riktas som regel till såväl den eller de som utfört kränkningen som till den som blivit utsatt. Åtgärder skall även syfta till såväl att avhjälpa den akuta situationen som till att finna mer långsiktiga lösningar. Utifrån det enskilda fallet bör även övervägas om åtgärder bör vidtas för att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå. Utredningen skall dokumenteras. Rektor har ansvar för att huvudmannen informeras.

En del fall av kränkande behandlingar är brottsliga. Bedömning kommer att ske om polisanmälan är lämplig. I första hand skall vi i sådana fall ta till vara brottsoffrets intressen.

Våld och hot om våld som utgör/utgjort allvarlig fara skall anmälas till polismyndigheten/arbetsmiljöverket.

Mål inför läsåret 2009-2010

- **Elevaktivt likabehandlingsarbete**

Såväl elever/deltagare som personalgrupp och skolledning har under en längre period önskat en organisation på skolan där de som studerar tillsammans med personalen arbetar förebyggande kring frågor som mobbning och diskriminering. Under läsåret 2008/2009 har Stadsmissionens skola startat upp detta arbete. Samarbetet med Friends har varit en avgörande del av att verksamheten nu är igång.

Under läsåret 2009/2010 är målsättningen att strukturen för det elevaktiva likabehandlingsarbetet ska ta form och förankras än mer. Specifikt hur dessa former ska se ut och vilka samarbetspartners skolan ska ha måste beslutas i dialog mellan personalgrupp, skolledning och elever/deltagare.

Ett förslag från likabehandlingsgruppen är att personalrepresentanter, som aktivt arbetat med likabehandlingsarbetet fortsättningsvis ansvarar för att utforma en elev/deltagarutbildning. Likabehandlingsgruppen menar att kompetens att utbilda kamratstödjare finns i personalgruppen på skolan.

- **Temadagar**

Skolan har de flesta år arrangerat skolövergripande temadagar som behandlat ämnen som rör frågor kring likabehandling. Under läsåret 2009/2010 ska minst en sådan dag anordnas.

- **Anonyma postlådor**

Vi behåller den postlåda som är uppsatt på plan 2 med den förändring att den blir tillgänglig för alla elever/deltagare på skolan. Vi ser till att alla elever/deltagare får information om dess existens.

- **Utveckling av likabehandlingsgrupp**

Likabehandlingsgruppen behåller nuvarande struktur med personalrepresentanter från de olika skoldelarna då elevrepresentation istället finns inom konceptet kring Friendsarbetet.

Revisionsarbete vt 2009

Ansvariga för denna revision har varit likabehandlingsgruppen: Mikaela Holmborg - lärare på nationella programmen, Yohanna Burman - kurator på folkhögskolan, Jeremias Lind - lärare på IV. Arbetet har i första hand fokuserats på att utvärdera och följa upp samarbetet med Friends.